

De uitgevers dezer berigten, dat de Bredasche Courant, 2 malen per week wordt uitgegeven, en wel des Woensdags en Zaturdags; zijnde dezelve franco per post, ƒ 9,00 in 't jaar, ƒ 4,50 in 't half-jaar, en ƒ 2,25 't kwartaal, bij de arnagameste Boekhandelaars en Post Directeuren in ons Koninkrijk verkrijgbaar. De Adressen zullen dezelven vinden op de 10de en 11de bladzijde van dezes Courant.

BRENGT ter kennis van de daarbij belanghebbende schatplichtigen, ten einde zich bij de invulling hunner beschrijvings-biljetten daarnaar te kunnen rigten:

1. Dat, wanneer zij de taxatie, opnemingen en tellingen der voorwerpen van sommige grondslagen der Personele Belasting mogten verlangen, de daarop te vallene kosten [welks bedrag bij de Wet van 24 December 1829 (Staatsblad No. 76) is geregeld] voortaan ten laste van dusdanige belastingschuldigen zullen komen.

2. Dat, ingevolge Z. M. besluit, gedagteekend als voor (Staatsblad No. 84), de strafbepalingen van art. 85, 86 en 87 der Personele Wet van 28 Junij 1822, ten aanzien der schatplichtigen in meergemelde Belasting, welke zich in hunne aangiften houden aan de taxatie of telling van het vorige jaar, bij voortdoring buiten toepassing zullen verblijven.

Hertogenbosch, den 7 Januarij 1830.
De Gouverneur voornoemd.
VAN DER FOSSE.

P U B L I C A T I E.

BURGEMEESTER EN WETHOUDERS der Stad Breda, gelet op het Besluit van Z. E. den Heere Gouverneur der Provincie Noord-Brabant, van den 7den Januarij, 1830, C No. 1, Bureau der Directie Belastingen (Provinciaal-Blad No. 2) betrekkelijk de taxatie-kosten voor de Personele Belasting, door schatplichtigen te voldoen, en het buiten toepassing houden van eenige strafbepalingen der zelve wet, inhoudende dit Besluit als volgt:

De Gouverneur der provincie Noord-Brabant, gelezen hebbende een resolutie van den Heere Administrateur der Directie Belastingen, In- en Uitgaande Regten en Accijnsen, van den 5den Januarij dezes jaars, no. 30.

Gehoord de consideratien van den Provinciaal-Inspecteur.
BESLUIT
A r t. 1.

Ter kennis van de belanghebbende Schatplichtigen te brengen, ten einde zich bij de invulling hunner beschrijvings-biljetten voor de personele belasting, daarnaar te kunnen rigten:

1. Dat wanneer zij de taxatie, opnemingen en tellingen der voorwerpen van sommige grondslagen der Personele belasting mogten verlangen, de daarop te vallene kosten, (welkers beslag bij de Wet van 24-December 1829, (Staatsblad No, 76) is geregeld) voortaan ten laste van dusdanige belastingschuldigen zullen komen, en

2. Dat ingevolge Koninklijk besluit, Gedagteekend als voor, (Staatsblad No, 84), de strafbepalingen van art. 85, 86 en 87 der Personele Wet, van 28 Junij 1822, ten aanzien der Schatplichtigen in meergemelde belasting, welke zich in hunne aangiften houden aan de taxatie of telling van het vorige jaar, bij voortdoring buiten toepassing zullen blijven.

A r t. 2.
En zal dit besluit, door middel van het Provinciaal-blad, worden ter kennis gebragt van de Burgemeesters en Wethouders, der Steden en Burgemeesters ten platten Lande, met invitatie, om op ontvangst, door publicatien en affiches, de noodige publiciteit aan hetzelfde te geven, ten einde de belanghebbenden daarvan niet onkundig blijven; zullende voorts een genoegzaam aantal exemplaren daarvan worden verzonden aan de Arrondissement-Inspecteuren te s' Hertogenbosch, Breda, Eindhoven en Grave, ten fine van distributie aan de daarbij geconcerneerde Ambtenaren; alsmede een exemplaar aan den Hoofd-Inspecteur en Verificateur der Comptabiliteit der Provincie, terwijl eindelijk de bovenstaande kennisgeving zal worden geinsereerd in de dagbladen der Steden s' Hertogenbosch en Breda.

Hertogenbosch, den 7den Januarij 1830.
De Gouverneur voornoemd,
VAN DER FOSSE.

Hebben goedgevonden voors. besluit, door insertie van den inhoud, te brengen ter kennis der Ingezetenen, zoo als geschiedt bij deze, tot derzelver informatie en narigt.

BREDA, den 12den Januarij 1830.
DE ROY, et.
Ter Ordonnantie van dezelve,
De Secretaris der Stad,
H. W. SCHUIKES.

Men spreekt van een dezer dagen genomen besluit, waarbij gevolg is gegeven aan het voornemen; van Regeringswege geboezzaam geopenbaard, om geene personen eenige gouvernementale betrekking te doen bekleeden, die zich stellig tegen het gouvernement hebben verklaard, of althans hebben doen zien, dat zij zich, ten aanzien van inrigten of beginselen, niet vereenigden met die, welke vervat waren in 's Konings belangrijke hoedschap van den 11 der vorige maand. Althans, dit is zeker, dat Zijne Majestait, het wachtgeld, door den laren de Stasart, sedert 1820, als sine cure genoten, heeft ingetrokken, de benoemingen heeft ingetrokken van drie Districts-Commissarissen, waaronder de heer de heer O. I. de la Vielleuze en Mr. I. L. A. Luijben, District-Commissarissen te Brussel en Baxtel; de Majoor de Bousies van het wapen der Maréchaussée op non activiteit, en ter dispositie van het Departement van Oorlog heeft gesteld, mitsgaders den baron Della Faille d'Hayssse, als Kamerheer, heeft ontslagen. Wij deelen dit voorloopig mede, doch zullen trachten onzen lezeren nader de gronden te doen kennen, waarop deze beschikking rust. Voor de echtheid van het berigt staan wij echter in.

De verwachte promotie bij het wapen der Artillerie schijnt te hebben plaats gehad. De Majoor Falter, van het korps Rijdende Artillerie, alhier garnizoen houdende, is tot Luitenant-Kolonel bij hetzelfde bevorderd. Er hebben meer benoemingen plaats gehad, doch daar wij ons altijd beijveren, nauwkeurig te zijn, vermelden wij alleen, dat de heeren Scher de Lionsthe van Douhard de la Grée, als Kolonels der Artillerie eervol zijn gepensionneerd. Dit is ook met den Majoor Pommerenke het geval. De Majoor van Regteren, van het Departement van den Grootmeester der Artillerie, is tot Luitenant-Kolonel benoemd. De Luitenant-Kolonel Scherrer, Directeur der Stapel- en Constructie-Magazijnen te Antwerpen, is Directeur der 2de Artillerie-Dirctie geworden, en de Majoor Riesz, in zijne plaats, Directeur der Magazijnen. De kapitein Seelig van het 3de Bataljon Artillerie-Militie, is tot Majoor bevorderd. De Kapitein Bulles, Inspecteur der draagbare wapenen te Luik, heeft mede dien rang verbragen.

Wij lezen in le Drapeau Blanc, het volgende: » Wij moeten, » hetgeen de Gazette de France zegt, logenstraffen, dat name- » lijk de prins van Oranje de afstelling van den heer van Maanen, van den Koning verzocht heeft, onder beding echter van » hem een krachtig bewijs van hooge onderscheiding te geven. Het » is insgelijks bezijden de waarheid, dat de prins van Oranje het » geringste aan de verplaatsing van den heer van Gobbelschroy » toegebracht heeft. »

(Gazette des Pays-Bas.)
— De aartshertogin Henriette, gemalin van den aartshertog Karel, is, op den 29sten december jl., aan de gevolgen van een ingeslagen roodvonk of van eene scharlaken-koorts, te Weenen, in den ouderdom van 32 jaren, overleden. Zij was eene prinses van Nassau-Weilburg, geboren den 30 Oct. 1797, en laat vijf kinderen na. De gehele keizerlijke familie, de adel en de bevolking der hoofdstad, betreuren haar nit hoofde harer huisselijke deugden.

— De Grootte Heer heeft den graaf Guillemindt, fransch gezant te Konstantinopel, door afvragen of het den Koning van Frankrijk aangenaam wezen zou, dat honderd jonge Turken, uit de eerste familien der hoofdstad te kiezen, naar Parijs gezonden werden, om aldaar dezelve opvoeding te genieten, welke de jeugd des lands geniet. De fransche gezant heeft dadelijk deze vraag met ja doen beantwoorden, en heeft de zaak terstond aan den admiraal de Rigny gemeld, welke een fraagat voor hunnen over-

gt heeft bestemd, zoo dat deze jonge Muzelmannen binnen kort Parijs gewacht worden.

— Volgens brieven van Rio-Janeiro van den 27sten oktober 11., over Engeland ontvangen, waren de Braziliaansche fregatten, aan welke boord de jonge Keizerin van Brazilië en donha *Maria da Gloria*, Koningin van Portugal, zich bevinden, den vorigen morgen aldaar aangekomen en met groote staatsie en vreugde ontvangen geworden. De Keizer was, in persoon, op eene stoomboot, de doorlichtige vrouwen te gemoet gevaren, welke, op den middag, voet aan wal gezet hadden.

Kort na de aankomst der Keizerin, had het keizerlijk paar zich naar de kapel van het paleis begeven en aldaar het reeds bij pretentie voltrokken huwelijk doen inzegenen. H. H. Keiz. H. H., de voorochters van Z. M. den Keizer, vervulden, bij die gelegenheid, de verrigtingen van staat-dames. De Keizer heeft, ter gedenken van dit zijn huwelijk, de ridder-orde van de Roos ingesteld.

De Koningin donha *Maria* heeft, na hare aankomst, als Koningin van Portugal, alle de Braziliaansche ministers ontvangen. De Keizer heeft gewild, dat zij een huwelijksovereenkomstig haren zoon zou oprigten, waaruit besloten wordt, dat Z. M. zich hare zaak tegen dom *Miguel* ten sterksten aantrekt.

De heer *von Humbolt*, nu onlangs, van zijne laatste reize naar Madagaskar, te Berlijn terug gekomen, verhaalt, in het gouvernement van Astrakan, eenen *fakir* (bedel-monnik) gezien te hebben, die, sedert 15. jaren, zijne plaats niets verlaten heeft; hij leeft, zoo wel des winters, als des zomers, op zijne hurken zittende in een hoopje van eene van planken opgeslagen hut en laat de vogel van zijn eten, drinken, reiniging, enz., geheel over aan de genen, die zich, uit liefdadigheid, daarmede willen belasten.

Het Advertentie-Blad van zaterdag 11. wil eens recht aardig zijn. Hij gelezen, dat het over den franschen afgevaardigden *Benjamin Constant* spreekt, en dien van ongestadigheid en van zich laten niet gelijk gebleven te zijn beschuldigt, wil hij den heer *Constant* voortaan *Monsieur INCONSTANT* genoemd hebben. Hoe gracieus!

Hij heeft door alle dagbladen verspreide gerucht, dat er, op den 11den Januarij, een prachtig album aan den heer *de Potter* zou aangeboden wizen, bevestigt zich niet alleen, maar het is zelfs waar, dat de portretten van de heeren *van Meenen* en *van de Weyer*, als redactoren van *le Courier des Pays-Bas*, door den heer *Verboekhoven* geschilderd, in hetzelfde gevonden worden. Het *Journal de la Garde* zegt, dat de heer *Verboekhoven*, te Brussel, een zeer bekwaam beestenschilder bekend staat.

Hij heeft ook met belangstelling vernomen, dat de heer staats-raad *van Crombrughe*, burgemeester der stad Gent en lid van de Tweede Kamer der Staten-Generaal, voor zijne benoeming als lid van de provincie Antwerpen bedankt heeft. Hierdoor heeft de heer *van Crombrughe*, die door alle Gentenaren betreurd zou zijn geoordeeld te worden, van zijne gehechtheid aan zijne geboorteland, en van den prijs, welken hij stelt, om, in deze gewichtige omstandigheden, de Tweede Kamer, waarin hij, bij zijne laatste verkiezing, met eenparigheid van stemmen geroepen was, niet verlaten, en het belang van het algemeen, geoordeeld heeft, dat hij tegenwoordig nuttig kon zijn aan de op handen zijnde handslagen over de wetboeken, de wetten op de drukpers, het onderwijs, enz.

De publieke schuld van Groot-Britannië bedraagt 300 millioenen pond sterling, en de schuld der Fransche tenten, die aan de tentheers van Staat worden betaald, beloopt 20 millioenen, terwijl het getal der tentheers 200,000 bedraagt. Onder dezelve zijn er 214, die meer dan 4,000 pond 's jaars trekken; 235,530 dier rentheers ontvangen minder dan 100 pond 's jaars. Hetgeen, verondersteld, dat ieder dier rentheers een huishouden van zes personen had, hij een onverhoopt bankroet, ten gevolge hebben zou, dat 1,410,000 menschen in ellende zouden gedonpeld zijn. Het aan de Staat verschuldigde kapitaal beloopt 12,400,915, en de renten 5,791,000 pond sterling; zijnde bijna een vier-en-zestigste gedeelte van de geheele Engelsche schuld.

F. R. A. N. K. R. H. K.
PARIS — 9 Januarij.

De heer *de Potter* van den 7den dezer maakt eene koninklijke oronominie van den dag te voren publiek, waarbij de Kamers der Staten-Generaal tegen den 2den maart dezes jaars een besluit genomen had, dat alle de aanplakkers dezer hoofdstad ter ophanging van pinnen ophouden en is hier aldaar, na dat men hen

hunne nommers, platen en penningen had ontnemen, aangezegd geworden, dat zij niet langer eene broodwinning mogen uitoefenen, welke sommige hunner, sedert meer dan veertig jaren, tot eenig bestaan gestrekt heeft. Men zegt, dat deze maatregel enkel en alleen genomen is, om eene compagnie te begunstigen, die zich het monopolie van aan te plakken wil verzekeren.

— Sedert eenige dagen wordt alhier veel gesproken van eene memorie, die door verscheiden edele Pairs den koning zou bevestigd zijn en welke inhoud eenen zeer leventigen indruk op het gemoed des konings, zoo wel als op dat van den troons-opvolger, zou gemaakt hebben.

— Eenige dagen geleden is zekere vrouw van Avesnes naar de gevangenis te Douai overgebracht. Deze vrouw heeft haren zuigeling het hoofd afgesneden. Alles doet echter, voor de eer der menschheid, vermoeden, dat zij niet bij hare zinnen is. Ook heeft het gerecht gelast, dat zij een onderzoek van geneesheeren zou ondergaan.

— Wij lezen in de jongste dagbladen van Mexico, dat zij, volgens aldaar ontvangen tijdingen, met de vrede van Mexico expeditie van 4000 man van daar naar Mexiko onder zeil gegaan was, en dat er nog eene afdeeling van 5000 man van Kadix verwacht werd.

— Eene courant van Philadelphia van den 1sten December meldt den dood der echtgenote van den vermaarden president en president der vereenigde staten *Washington*; zij werd op reis door eene plotselinge ziekte overvallen en was nauwelijks in een burgerhuis gebracht of zij overleed.

— In Noord-Amerika, omstreeks de noord-pool-cirkel, worden de trek-honden bijna even duur betaald als bij ons de paarden; maar de diensten, die zij bewijzen, zijn ook buitengewoon. Midden in sneeuw-vallen, waar geen spoor van weg meer te vinden is, zit de ingezeten gerust in zijne stude en laat de honden slechts loopen. Zij beginnen met den neus gonds en herwaarts in den wind te steken en rieken, al ligt de sneeuw ook 10 of 12 voeten hoog, hunne woning of een of ander dorp. Van dat oomblik af beginnen zij uit alle magt in die rigting te loopen, en maak aldair, in den winter, met drie honden, meer spoed dan elders met zes post-paarden.

— Z. M. de koning van Wurtemberg heeft eene nieuwe ridderorde, onder den naam van *Koninklijke Frederik-Orde*, ingesteld. Het doel dezer nieuwe instelling is dat van de koninklijke wijlen Z. M. *Frederik*, vader des tegenwoordigen konings, eeuwigen. De koning heeft deze nieuwe orde, bereids aan groot-dignitarissen des rijks opgedragen.

WETENSCHAPPELIJKE EN LETTERKUN- DIGE BERIGTEN.

FRAGMENTEN UIT HET DAGBOEK EENS REIZENDE.
(Onuitgegeven.)

(Zie ons vorig nummer.)

Vervolg van den Drupe Barr.
De kens van den heer *Cocconat*, om zijn etablissement op het omringende terrein van het oude paars-bisdom te vestigen, kan men met recht gelukkig noemen, althans in den omtrek van even drie kwart uur reizen, alles opdoet wat voor de ijzer-fabriek noodig is, te weten: ijzer en kolenmijnen. Om dezen reden tokt de fabriek zoo vele vreemdelingen en arbeiders, om dezelve te komen bezichtigen. — Ook de Engelsen, met ten hier hun nationaal eergevoel ter zijde stellen en behaagen, dat er in Engeland niets dergelijks bestaat, waar alles in het klein bestek, zoo vereenigd is als hier.

Aan het etablissement bevindt zich een majoor van de koninklijke commissaris, twee artillerie officieren van den rang en twee officieren der koninklijke marine, welke samen met het bastion der stoom-werf, en de stoom-werf, en de stoom-werf, alwaar de verschillende stukken der stoom-werf, en de stoom-werf, uit de vormen genomen zijn, of uit de smederij komen, verder worden afgewerkt en de voorgeschreven afmetingen verkrijgen. Veel had ik van dit etablissement vroeger hooren spreken, en was dus voorbereid, dat het mij eenigenzins uit de hand zoude vallen, zoo als zalks doorgaans gaat; doch alles avertroef mijn verwachting bij de intrade in deze zaal, alwaar men eenen grooten draaibank, in drie rijen geplaatst, door eenen draaibank van 16 paarden krachten, in beweging ziet gebracht worden, en op zich zelf zijn bezienswaardig, en slaan zich op het oog

door de zorg, waarmede zij onderhouden worden, als *kaki-
nel-stukken* op. Bij iedere bank zou men eenen dag kunnen door-
brengen, om de kunstmatige zamenstelling, en tevens het afge-
werkte van elk deel nauwkeurig te bezigtigen. — Slechts vlug-
tig konden wij een algemeen overzicht nemen; evenwel ontsnapte
ons niet, hoe doelmatig men, op de draaibanken, die allen een
en dezelfde *beweging* hebben, en dus, bij gelijk groote ra-
deren, allen even snel moeten gaan, de beweging van enkele
banken kan verminderen, door die aandrijvende kracht op onder-
scheidene raderen te ontleden. Boven elke rei draaibanken is
eene groote as geplaatst, die door het stoomwerktuig in beweging
wordt gebracht, waarover de *zelen* der bankraderen loopen en zoo
doende de beweging aan deze laatste mededeelen. In de middel-
ste rei is, bij elke bank, een slijpsteen geplaatst, die, even als
raderen, van de groote as de beweging ontvangt. Uit deze
zaal, werden wij in eene tweede geleid, waar zich de timmermans-
winkel bevindt. Hier worden de modellen van alle werktuigen,
die in deze fabriek gemaakt worden, van hout en in de natuur-
lijke grootte vervaardigd, om naderhand als modellen te dienste
te staan. Hier zagen wij ook de *ronde zaag*, die hare beweging van het
hierboven genoemde stoom-werktuig ontvangt, en overtuigden ons
van het groote nut dezer nieuwe uitvinding. Van daar gingen
wij door de *tee-zaal*, zijnde de oude eetzaal der aarts bisschop-
pen, naar de *modellen-zaal*. Voorzeker kan men niets met beter
orde gerangschikt en bewerkt zien dan deze modellen, waarvan
sommige van kolossale grootte zijn (onder anderen, de ijzeren brug
van Antwerpen, de Leeuw van Waterloo, enz.) De meeste dezer mo-
dellen, zijn zoo als ik vroeger gezegd heb, van hout, eenige kleinere
van bordpapier vervaardigd en allen zwart geverwd. — Wij maakten
echter hier eene opmerking, die, zoo het mij voorkomt, gegrond
is. — namelijk: waarvoor de bewaring van alle deze stukken,
die zeer veel plaats weg nemen, en die weldra, bij dezen voort-
gang, het geheele gebouw zullen beslaan, — die zeer veel aan
arbeidsloon en materialen, kosten, kan dienen. Dat men *voor-
modellen* bewaart, die wederom te pas kunnen komen, komt
mij doelmatig voor; maar dat men alle vervaardigde werktuigen
modelleert, is naar mijn inzien geld verspillen, dewijl nauw-
keurige teekeningen aan het oogmerk zouden voldoen.

Alle deze zaalen bevinden zich in het eigenlijk paleis, gelijk mede
de woning voor den heer cocourail; den onder-directeur en eenige
andere, die de verdere geëmployeerden. — Van daar gingen wij
de *gieterij* en *vormplaats* bezigtigen, waarvoor een afzonderlijk
gebouw bestaat. In de gieterij zijn drie *voornemen* (fourneaux
à manches), waaruit de kleine gietsels gedaan worden, die ieder
5000 N. P. zwaar kunnen bevatten. — Somme andere gietsels ge-
maakt men de *gieting* van ijzer. In de gieterij zijn vier groote
vormen, die met elander-voeren worden, waardoor de zwaarste
lasten, op alle de plaatsen der gieterij kunnen gebracht worden. De
meeste vormen worden uit *geelzand* (bestaande uit *argile* en *silex*)
met bijvoeging van fijne steenkolen gemaakt en van buiten met
ijzeren kasten omkleed. — De buiten bek eedsele der vormen, voor
de groote holle cilinders der stoomwerktuigen, zijn echter van
gebakken steenen opgemaakt.

(Het vervolg hierna.)

NIEUWE SPIEGELS.

Men vervaardigt tegenwoordig te Parijs zeer schoone spiegels
van kalk. Deze zijn van de grootste afmetingen, en hebben eenen
volmaakt vlakken, welke die der gewone spiegels evenaart. De uit-
vinder hiervan, den heer COUREAU, van Brussel, heeft eenen zoo-
danigen Spiegel vervaardigd, die welke de grootste afmetingen heeft,
dat hij tot een *verlichting* achter de groote fontein van den
koninkliken tuin te Versailles kan dienen. De prijs van deze spiegels
van gemoene grootte, is slechts 724.

VERBETERING IN DE KAARSEN-FABRIEKEN IN ENGELAND.

In Engeland heeft men eene aanmerkelijke verbetering in de
kaarsen-fabricatie aangebragt. Voor dat men de boomwollen-
kaarsen van Latak vervaardigt, doopt men dezelve eerst in kalkwater,
om de vetten te verwijderen, en daarna in azijnwater, om de
zuren te verwijderen. Men doet men de vervaardigde *vet-bewerking*.
Hierdoor vervaardigde kaarsen zuivere vlam en de verbranding gaat
geregelde. De kaarsen, die op deze wijze bearbeid zijn, behoeven
weinig gesnoten te worden, en loopen niet af.

(Lond. Observ.)

DRUKKERIJ IN SIBERIE.

De schone letters maken snelle vorderingen, zelfs in de ver-

afgelegdste provincien van Rusland. Twintig jaren geleden be-
stond er nog niet eene enkele drukkerij in Oostelijk Siberie, en
sedert 1828, komt er, te Kasnojarsk, de hoofdstad van het geh-
vernement van Jemisei, eenen Muzen-Almanak, met platen uit,
dewelke bij den heer J. van Petrov, gedrukt wordt. Zoo dat de
dichtkunst doorgedrongen is in een land, waar Dante een ge-
deelte van zijne hel plaatste.

WERKEN VAN LORD BYRON.

De gedenkschriften van lord Byron, die, sedert lang, als in
Engeland ter persse zijnde, zijn aangekondigd, zullen eindelijk,
in den loop van januarij, bij den boekhandelaar *Alexandre Mes-
nier*, te Parijs, het licht zien. *Thomas Moore* heeft de vertaling
er van aan mevr. *Belloc* toebetrouwd en het werk zal, op den-
zelfde dag te Londen en te Parijs uitkomen. Men denkt hoogst
belangrijke ontdekkingen in dat werk te vinden, en reeds is de
nieuwsgierigheid van het publiek zeer geprikkeld.

STATISTIEK VAN DENEMARKE.

The Courier behelst het volgende, betrekkelijk de bevolking van
het koninkrijk Denemarken:

Eiland Zeeland, 360,000 inwoners. — Fuhnen, 150,000. — Wijn-
borg, 60,000. — Aarhus 95,000. — Ribes, 155,000. — Hertog-
dom Schleenwijk, 320,000. — Holstein 380,000. — Lunsburg,
57,000. — De noordelijke eilanden: Faros, 6,000; Island, 50,000.
— Te zamen 1,768,000.

Denemarken bezit, verder, in de West-Indien, 45,000, en in
de Oost-Indien, 50,000 onderdanen. Bijna een millioen der be-
volking spreekt deensch, en een half millioen de duitse taal;
op eenige eilanden wordt ook vriesch gesproken.

Lettres sur la liberté de religion et de conscience.

Democrates ou les Jésuites modernes.

chez *DIEDERICH'S FRÈRES*; 1829. 126

in 8°.

De geschillen tusschen de Roomsch-katholijken en Protestanten
(*chrétiens évangéliques*), in Engeland en in onderscheidene staten
van het vaste land, hebben aanleiding gegeven tot het opstellen
van het hier aangekondigde geschrift, hetwelk, ofschoon klein
van omvang, de slotsom van menigvuldige onderzoekingen
met dagelijks voorkomende kennis, blijkt te zijn. De
noemende schrijver voert, in de behandeling zijner zaak,
aan, wier gezag hier niet buiten twijfel gesteld kan worden,
beroept zich op autoriteiten, wier uitspraak hier als zeer gewichtig
mogen aangenomen worden.

Het geheele werkje bevat vier brieven. De eerste bespreekt de
stellingen der R.K. kerk maken den inhoud van de eerste twee
brieven uit; de tweede schetst den morelen inhoud der stel-
lingen op natien, welke die leer belijden, in tegenwoordige
protestantsche landen; de derde brief handelt over den staat-
digen invloed, welke het katholiecisme op de katholieke
werkelijk uitoefent en op de protestantsche staten, maar met de
feiten; terwijl de vierde brief bijzonder over de *ver-
magt* en invloed spreekt. Elk dezer brieven is met belangrijke
en belangrijke noten meestal uittreksels uit de *Sacrosanctus ro-
manus, ex decreto concilii Tridentini et Pii V. P. M. maximi
jussu primum editus* en de *Institutum societatis Jesu auctoritate
congregationis generalis XIII in meliorem ordinem digestum
atticum et recensum* vergezeld.

De titel en de hier geschetste inhoud duiden reeds aan, wat
men in het aangekondigde boekje te wachten heeft. Ofschoon de
brieven doorlopende bijdragen op de zaken der katholieken (de
emancipatie) in Engeland doelen, is het grootste gedeelte van de-
zelfde inhoud, ook op het vaste land van toepassing. Ja, men
verschillende sprekers had gendege verklaard hebben, dat het
genoodigd was, in dezen tijd nog iets van de jezuiten te zeggen,
komt ons dit boekje in Nederland gansch niet overbodig voor,
waarom wij het dan ook der lezing aanbevelen. *The Courier*
en *congruent* hebben, in de laatste dagen, zoo had mogelijk ge-
roep: *weest op uwe hoede!* Indien de hier aangekondigde
brieven de waarheid mededeelen (waaraan, hoewel blijkens de
stukken, niet te twyfelan is) dan kunnen het: *weest op uwe hoede!*
aan anders denkenden dan die bladen, niet genoodigd aanbevelen.

Wij zijn er intusschen vanre af, dat geschrift overal even
te keuren. De, op sommige plaatsen aangeslagen toon is (het
dat dit, in kwestien, die of geheel of ten deele theotopisch zijn,
niet vermeden kan worden) scherp en niet ongepast. Het
is wel waar, gelijk de schrijver, bl. 107, opmerkt, dat de gesch-
den der protestanten of evangelische christenen, die het ge-
lijk

die van den St. Bartholomeus nacht kleeft; maar het is even zeer van dat ook de protestanten de verdraagzaamheid, onbetwistbaar het schijnbaar kenmerk hunner leer, somtijds door hunne handelingen verdoochend hebben, en ook nog in dezen tijd wel eens meer theoretisch dan praktisch verdraagzaam zijn.

Geen plan hebbende, ons blad aan theologische polemiëk te wijden, zij het hier gezegde ter aankondiging dezes geschrifts genoeg. Wij kunnen echter den lust niet weerstaan, eenige regelen af te schrijven, welke betrekking hebben op een onderwerp, meer tot onzen kring van beschouwing behoorende, de opvoeding naimelijc.

C'est l'éducation nationale, la conservation de l'esprit national qui a poussé un pays à ce degré de culmination, où son nom fit époque dans l'histoire du monde, qui constitue le véritable palladium, l'armure et la garde de ce pays. Si les Hollandais veulent reciter ce qu'ils ont été au tems, des anciens Romains, ou les premiers parmi les peuples qui habitent les rives du Rhin (omnium harumque tuum virtute præcipue Batavi) si leur gloire et leur antique renom ne doit jamais les abandonner (mahonos et antiqua societatis insigne); s'ils veulent encore une fois délivrer le Nord de l'Europe du fléau de l'inquisition et du despotisme le plus sanglant, celui d'une Théo-Démocratie; s'ils veulent encore une fois répandre sur l'Europe l'amour de la vérité, le goût pour le beau et le desir du bon, ils ne doivent pas laisser arracher par des intriguans le sanctuaire de leur état.

Het boek verbodert ons, hier meer over te nemen van dit bijzonder waardevol gedeelte, hetwelk vooral in dezen tijd aller weldenkenden behartiging verdient.

Maakt-Prezen.

DER STAD BREDA

van den 12 Januarij 1830.

Het Nederl. Mudde Tarwe.	19,42
Het dito dito Rogge.	4,50
Het dito dito Beekweide.	4,30
Een pond Tarwe-brood, van een pond Nederl.	0,15
Een lucht Tarwe-Brood, van een pond Nederl.	0,25
Een Rogge-brood, van 5 pond Nederl.	0,24
Een Nederl. pond Tarwen-Meel.	0,30
Het dito pond Beekweide-Meel.	0,16
Een dito pond Beter.	0,70
Zand, Aardappelen (Vat of Mudde).	2,50
Het 100 Eiken Telhout.	3,00
Het 100 Doef Houf.	1,90
De kar Spaanders.	3,50
De 2 Sigaken.	3,30
De 100 Mutsaard.	3,20

ADVERTENTIEN.

TE HUUR of te K O O P, tegen Maart of Mei aanstaanden, voor eenen zeer matigen prijs, een S O L I D E B U R G E R H U I S, zeer geschikt voor allerhande affaires, bevattende een V O O R H U I S, twee V O O R K A M E R S, een groote K U C H E N of H U I S H O U D K A M E R, een O P E R K A M E R T J E en eenen G O E D E N K E L D E R, daar immer water in komt, eene K L E I N E K E U K E N met F O R N U I S, eene S C H U U R, waarin plaats voor een paard en eenen goeden T U I N, daar achter met een U I T G A N G, staande midden in een der best bewaakte straten van Breda.

DE R I J T, gelegen aan de passagierweg van Holland naar Etband, waar driemaal daags de Diligence en Maalpost vna versa passeren. Adres met gefrankeerde brieven, onder letter W, bij de Uitgavers dezes.

NEUWJAARS-GESCHENK.

Offrons à nos Amis de petites Etrennes.

M. P. S T E R K, Boekhandelaar te Breda, T A R L I E R, te Breda en V E R V L O E T, te 's Hage, is verbruggbaar gesteld, voor een prijs van 75 Cents: *ÉPIQUE en vers sur la liberté* par M. de Lamartine; à monsieur F. A. G. O. B. E. L. S. G. H. K. O. E. Ministre de l'Intérieur; et au besoin, à son successeur. Une exemplaire worden voor echt erkend, die door den Auteur zelve zijn onderteekend.

Door eenige bevoegde Kunstregters opmerkzaam gemaakt, dat vignetten in Steendruk onvoldoende en ongeschikt zouden wezen voor de door mij aangekondigde pracht uitgave der werken van Nederlands Volksdichter J. A. C. O. B. C. A. T. S., ben ik te rade geworden, om gezegde Vignetten door een eerste Kunstenaar, in Koper te doen brengen, zellende verder de beroemdste Nederlandsche Schilders en Teekenaars uitnoodigen, om, door het vervaardigen van gepaste Teekeningen, het huanc bij te brengen tot den kunst van het Werk, hetwelk daardoor tevens een Album van levende Meesters, moet worden. Niettegenstaande dese groote kosten zal de eenmaal bij Prospectus bepaalde prijs, noch ook het getal afleveringen, geene de minste verandering ondergaan. Ik biede alzoo dit Nationaal Gedenkstuk, waaraan onze blijnde Prins van Oranje den eersten steen gelegd heeft, mijne geerde landgenooten aan, en bevelc herteve aan hunne welwillendheid en gunstige medewerking, ten einde dit nieuwe gedenkteeken, met geene minderen kunst te voorschijn komt, dan den marmeren eerszyl, door 's Dichters dankbare medeburgers, dezer dagen, te Brouwershaven opgericht.

BRUSSEL, 1 Januarij 1830.

MAGAZIJN VOOR STEL- EN MEETKUNST. PROSPECTUS.

De belangstelling, waarmede het MAGAZIJN voor de REKENKUNST bij het nederlandsch publiek is ontvangen geworden, heeft de uitgevers op de gedachten doen komen, om op een vervolg uit te geven, onder den titel van MAGAZIJN van STEL- EN MEETKUNST.

Dit tijdschrift zal, zonder in de stoffe van het eerste te treden, uitsluitend aan de Stel- en Platte Meetkunde, Driehoeken en Ligchaams-meting zijn toegewijd, waardoor de beide Magazijnen, al hoewel elk op zich zelven staande, een zamenhangend geheel zullen vormen, geschikt, om, voor de meer geestende een ruimer veld te openen.

EERSTE AFDEELING.

- I. Stelkundige voorstellen, welke met de oplossingen worden ingezonden.
- II. Stelkundige voorstellen, welke zonder de oplossingen worden ingezonden.

TWEDE AFDEELING.

- I. Meetkundige voorstellen, welke met de oplossingen worden ingezonden.
- II. Meetkundige voorstellen, welke zonder de oplossingen worden ingezonden.

DERDE AFDEELING.

Mengelingen.

In de eerste afdeeling zullen opgenomen worden stelkundige voorstellen tot en met de vergelijkingen van den tweeden graad, in de tweede afdeeling alleen zoodanige meetkundige voorstellen, die geeve aanleiding tot hoogere magtsvergelijkingen, kunnen geven, en, eindelijk, in de derde afdeeling, zal men zoodanige wiskundige verscheidenheden, als de Meetkunde zal gedeelen, van belang voor de beoefenaren der wiskunde te zijn. Bij voorbeeld: aankondingen en beoordeelingen der wiskundige werken, waardoor de lezers den dagelijkschen loop der wiskundige letterkunde zal kunnen bijhouden; mededeelingen van gedane wiskundige ontdekkingen; behandelingen van enkele wiskundige stoffen, enz.

Ook van dit Magazijn, zullen in ieder jaaz vier stukjes licht zien, geregeld om de drie maanden een, en wel vooardig den 1sten Maart 1830 het licht zal zien.

Elk stukje zal ongeveer 12 of 16 bladzijden in 12° formaat, en zekere niet kosten (bij intekening) dan 20 cents.

De namen der intekenaars zullen voor hetzelfde gedrukt worden; daarom verzoekt men duidelijke opgaven; tevens zal men de naam men der inzenders of oplossers, des verkiezende, plaatsen.

De correspondentie zal op den omslag gedrukt worden. Daar deze onderneming niet dan met een zeker aantal intekenaars kan samengevagen worden, zoo zullen de uitgeverij, al eer dit tijdschrift bepaaldelijk aan te kondigen, de nimmingslijsten, ingevuld, aan hun adres terug verzoeken, op den 15den Januarij aanstaande.

Breda, den 22 December 1829.

BROESE & Co.